

INFLATIA

“ Inflatia este proces de crestere a nivelului general al preturilor de consum, mecanism care provoaca variatii multiple de lunga durata, generalizeaza el insusi cauzele permanentei sale si exprima prin majoritatea cea mai mare parte a preturilor”.

Termen larg folosit pretutindeni, inflatia continua sa ramana insuficient conturata. Procesul inflationist a aparut, este unananim acceptat acest punct de vedere, cu mult inainte ca stiinta economica. Fiind, anainte de toate un proces monetar, precizarea naturii inflatiei se poate face in corelatie cu formele istorice pe care le-au imbracat banii.

Initial s-a manifestat sub forma dezvoltarii mascate a monedelor din metale pretioase, acest proces fiind cunoscut in prezent sub denumirea de inflatie monetaro-baneasca .Elementele definitorii ale acestei inflatii sunt :separarea continutului nominal al monedelor metalice (mai mare)de continutul lor real (mai mic); transformarea existentei – aur a monedei in aparerenta –aur; aglomerarea circulatiei cu monede ieftine fara valoare deplina ; scaderea puterii de cumparare a monedelor falsificate.

Inflatia banilor de hartie convertibili in aur a fost cea de de-a 2-a forma de inflatie. In perioada formarii economiei de piata in Europa, tinerele state au fost preocupate de lichidarea haosului monetar specific epocii feudale tarzii, haos ce atins cote inalte in sec. XVI-lea. S-a actionat pentru

sisteme banesti stabile si o circulatie monetara sanatoasa (normala) acestea bazandu-se pe etalonul aur. Cand banii de hartie inlocuiau realmente aurul monetar, miscarea semnelor valorii oglindea legile circulatiei banilor – aur cu valoare deplina. De altfel, acestea puteau fi convertiti liber in aur. Corespunzator, cantitatea banilor de hartie se limitau la aurul pe care acesti bani il reprezentau in circulatie. In aceasta situatie, inflatia nu putea sa apara, ea nu avea baza de desfasurare.

Dar, relativ repede, canalele circulatiei banesti au inceput sa se aglomereze . Intr-o anumita perioada, acestea s-a datorat insuficientei cantitatii de marfuri aflate in circulatie. Daca banii de hartie intreceau propria lor masura (daca ei depaseau cantitatea monedelor de aur cu aceeasi denumire ce ar fi trebui sa circule), acesestia se discreditau in fata agentilor economici . Scaderea puterii de cumparare a banilor aflatii in circulatie antrena crestera preturilor. Inflatia de acest gen aparea atunci cand cantitatea banilor de hartie aflata in circulatie o depasea sensibil pe care rezulta din raportul dintre masa de aur monetar si etalonul aur (o cantitate de aur ce era asezata la baza unei unitati banesti)

Prabusirea etalonului aur a creat premisele unei noi forme de inflatie – *inflatia banilor de hartie* neconvenabil in aur. Acum, existenta functionala a banilor de hartie o absoarbe pe cea materiala. Ca urmare, in conditiile cand singurile elemente de stabilitate si normalitate monetara decurg din cursul fortat al banilor si din increderea populatiei in buna lor functionare, inflatia poate sa apara ca un proces ce “iese” din cadrul normalului monetar, ce pune in evidenta un excedent de bani.

O asemenea inflatie face obiectul acestui capitol. Aceasta delimitare istorica nu inseamna nicidecum ca sarcina noastra se simplifica foarte mult. Formele pe care le-a cunoscut inflatia banilor neconvertibili in aur si a celor neconvertibili in general au fost si sunt destul de diferite in timp si spatiu. Ele s-au diversificat si mai mult pe seama realitatilor din tarile foste

socialiste. Ca urmare, problema naturii inflatiei ramane actuala si complexa.

Punctele de vedere cu privire la natura inflatiei.

In literatura de specialitate se utilizeaza diferite criterii de delimitare a formelor inflatiei. Din punct de vedere al intensitatii intalnim:

-inflatia moderata caracterizata printr-o crestere medie anuala a preturilor si serviciilor de 3%-4% care duce la deprecierea lenta si progresiva a banilor , fara zguduiri economice

-inflatia deschisa in care cresterea anuala a preturilor este intre 5% si 10% si este insotita de crestere economice mai reduse sau chiar stagnari

-inflatia declarata , in care preturile cresc anual cu 10%-15%

-inflatia galopanta , in care preturile si tarifele cresc anual cu mai mult de 15% , provocand mari dezechilibre economice si sociale

-hiperinflatia , forma cea mai periculoasa si excesiva a inflatiei la care preturile cresc la intervale scurte de timp , antrenand dezechilibre generale in economia nationala

-dezinflatia se manifesta prin incetinirea durabila si autointretinuta a ritmului de crestere a nivelului general al preturilor

-cresterea economica neinflationista este o inflatie moderata insotita de o crestere economica mai mare decat inflatia

-cresterea economica inflationista releva un ritm pozitiv de crestere a productiei nationale , insotit de o rata a inflatiei mai inalta decat cea a dinamicii economice

-stagflatia desemneaza acea situatie din economia in care coexista inflatia cu lipsa de crestere economica

-slumpflatia sintetizeaza coexistenta inflatiei galopante cu recesiunea economica

Fiind un fenomen deosebit de complex , inflatia se poate masura si ilustra prin utilizarea simultana a mai multor inidici si indicatori , fiecare din acestia evidentiind o anumita fateta a inflatiei .Cei mai importanti sunt:

-diferenta dintre cererea solvabila si oferta reala de marfuri ,bunuri si servicii

-indicele general al preturilor

-indicele preturilor de consum

-indicele costului vietii

-scaderea de cumparare a banilor pe piata interna si cea externa

-depasirea de catre masa monetara in circulatie a produsului national

Exprimarea absoluta a inflatiei se determina ca diferenta dintre cererea absoluta nominala si cantitatea reala de bunuri si servicii pe care le pot oferi spre vanzare agentii economici.

Indiferent de cauza declansarii inflatiei , desfasurarea ei, perpetuarea si agravarea inflatiei are determinari multifactoriale.In conditiile economiei actuale, inflatia are la baza factori de ordin economic , monetar socio-politic , de natura interna si externa care actioneaza simultan si se influenteaza reciproc.

Inflatia monetara

Se datoreaza introducerii si mentinerii in circulatie a unei mase monetare excedentare raportata la cantitatea de bunuri si servicii de pe piata.Excedentul de masa monetara poate fi determinat de:

-emisiunea de moneda

-crearea de moneda scripturala

-controlul insuficient al puterii asupra emisiunii de moneda

-cresterea vitezei de circulatie a banilor

-scaderea increderii in moneda nationala

Inflatia prin cerere este un fenomen de crestere a pretului provocata de o situatie de dezechilibru intre o cerere agregata solvabila

prea mare in raport cu oferta agregata la un anumit pret. In conditii normale , excesul de cerere stimuleaza marirea productiei. Daca insa cresterea volumului cererii nu determina o crestere corespunzatoare a productiei , a ofertei , preturile cresc si se manifesta fenomenul inflational.

Excesul cererii de consum a populatiei poate constitui , uneori , factorul principal al inflatiei. Cresterea cererii de consum a populatiei poate sa provina dintr-o utilizare excesiva a economiilor banesti. Ea poate avea ca sursa si cresterea excesiva a salariilor , fara o crestere corespunzatoare a productiei sau a productivitatii muncii.

O alta cauza a inflatiei prin cerere este excesul cererii guvernamentale peste posibilitatile bugetare curente.

Inflatia prin oferta

Dezechilibrul inflationist dintre cerere si oferta este explicat adeseori prin insuficienta ofertei , prin penuria de bunuri materiale si servicii pe piata.

Inflatia prin costuri

Inflatia prin costuri exprima acea crestere inflationista a preturilor datorata cresterii elementelor ce intra in preturi (materii prime , salarii , beneficii).

Consecintele inflatiei sunt examinate prin prisma deprecierei monetare.

-consecintele inflatiei sunt receptionate in primul rand de agentii economici cumparatori

-sub incidenta inflatiei cad economiile agentilor economici diminuandu-lise resursele datorita scaderii puterii de cumparare a banilor.

-inflatia ii dezavantajeaza pe creditorii

-in timpul inflatiei productia scade

-inflatia elimina o parte din resursele acumulate

-inflatia pune deacord capacitatile de productie cu cerintele sociale reale

-inflatia constituie un factor dezorganizator al oricarei economii nationale

-descurajeaza investitiile productive , de lunga durata

-genereaza si extinde somajul

-afecteaza caderea societatii civile

-accentuiază deprecierea monedei nationale

Pentru combaterea inflatiei factorii de decizie trebuie sa aiba in atentie franarea cresterii masei monetare si a preturilor , atragerea economiilor banesti si transformarea lor in capitaluri active , revalorizarea banilor , reducerea cererii agregate , reducerea incertitudinilor e.t.c.Succesul presupune inglogarea unor astfel de masuri in pachete care sa se completeze cat mai bine pe termen mediu si lung.

Cauzele inflatiei:

Inflatia contemporana reprezinta un dezichilibru structurat monetaroreal, care exprima existenta in circulatie a unei mase monetare ce depaseste nevoile economiei, fapt ce antreneaza deprecierea banilor neconvertibili in aur si a celor neconvertibili in general, ca si cresterea durabila si generalizata a preturilor.

In manuale si tratate, cauzele inflatiei sunt analizate pe rand (dupa principiul caeteris parsibus), fiecare dintre acestea generand o forma specifica de inflatie. In momentul dat al analizei.

Adesea inflatia este explicata doar prin emisiunea excesiva de semne banesti (inflatia prin moneda). Economistul american M.Friedman afirma ca inflatia este legata mai ales de oferta de moneda, suplimentarea acesteea

decurgand din deciziile agentilor economici specializati in sensul sporirii activelor lor de (bani de credit).

Un loc aparte ocupa acele conceptii care considera drept cauza principala (unica) a inflatiei insuficienta productiei (inflatia prin oferta). Sporirea veniturilor, indeosebi a salariatilor, nu-I compensata printr-o crestere corespunzatoare a productivitatii. Apare, astfel o penurie de bunuri materiale si de servicii. Specialistii numesc un asemenea dezichilibru inflatie reala.

Cresterea substantiala a creditului duce relativ repede la dezichilibrul inflationist, la excesul de crestere nominala pentru bunurile de consum (inflatie pe credit). In anumite conditii, profiturile cresc mai incet decat masa economiilor disponibile ale inreprindelor. Ca urmare, guvernele cauta sa promoveze programe proprii de investitii, pe seama bugetului.

Evolutia ratei inflatiei in ROMANIA:

1997: 151,4%
1998: 40,6%
1999: 54,8%

Evolutia lunara a ratei inflatiei in anul 1998:

- Ianuarie 4,9%**
- Februarie 7,2%**
- Martie 3,8%**
- Aprilie 2,7%**
- Mai 2,3%**
- Iunie 1,3%**
- Iulie 1,3%**
- August 0,6%**
- Septembrie 2,7%**
- Octombrie 3,9%**
- Noiembrie 1,9%**
- Decembrie 8%**

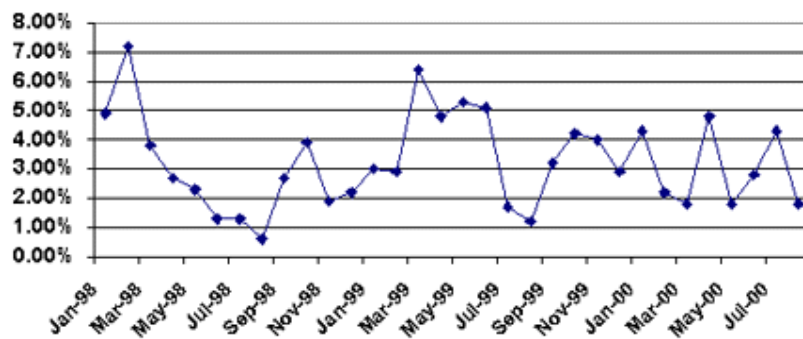
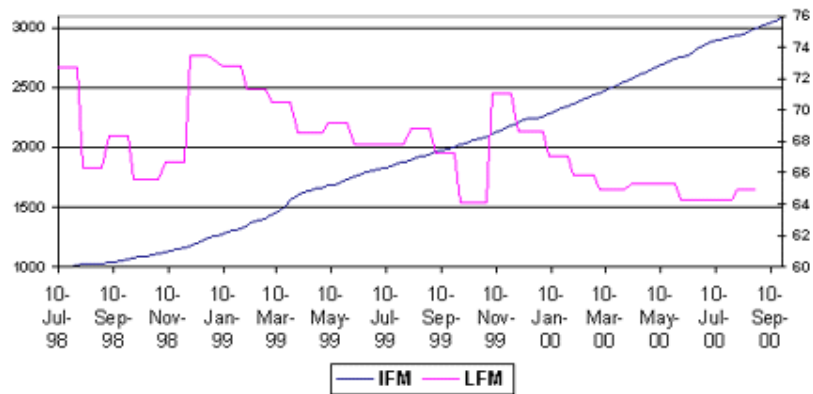
Rata inflatie pe anul 1998: 40,6%

Evolutia lunara a ratei inflatiei in anul 1999:

- Ianuarie 3%
- Februarie 2,9%
- Martie 6,4%
- Aprilie 4,8%
- Mai 5,3%
- Iunie 5,1%
- Iulie 1,7%
- August 1,2%
- Septembrie 3,2%
- Octombrie 4,2%
- Noiembrie 4%
- Decembrie 2,9 %

Rata inflatiei pe anul 1999: 54,8%

Tabele ale inflatiei

Bibliografie:

Economia de Piata “ Coralia Angelescu”

Editura Economica 1995 Bucuresti